

הערכה אסתטית של שתלי שן בודדת באזור הקדמי בלסת התחתונה

באופן עקבי, מדווח כי טיפולים של החדרת שתלים בלסתות תחתונות מחוסרות שיניים זוכים לשיעורי הצלחה צפויים גבוהים. יחד עם זאת, במתרחפים מחוסרי שיניים באופן חלקי, ההחלפה של שיניים באזור הקדמי בלסת התחתונה על ידי שתלי שן בודדת, עדיין מהווה אתגר בגלל בעיות אנטומיות ושיקומיות העשויות לפגוע בתוצאות הפונקציונליות, כמו גם האסתטיות, של הטיפול. החלפת שן כזו בשתל מסתבכת לעתים קרובות, כתוצאה מרוחב בלתי מספיק של העצם במנח בוק-לינגוואלי וחלל מזוי-דיסטלי זמין מוגבל עבור מיקום השתל. בעשור האחרון, ההערכה הגוברת בנוגע לחשיבות מצב הרקמות הרכות סביב שתלים, העלתה את מספר המחקרים העוסקים בהערכת התוצאה האסתטית של טיפולי שתלים. אולם, רוב המחקרים התמקדו באזור האסתטי של הלסת העליונה. ההערכה הסובייקטיבית (דירוג המתרחפים) וההערכה האובייקטיבית (ציונים ומדדים אסתטיים) של האסתטיקה של שתלים, נתונות להתעניינות גוברת והולכת, אולם נראה כי לא קיימים עדיין קריטריונים להערכה מקובלת.

מטרה

המחקר הנוכחי נעשה כדי להעריך את האסתטיקה של שתלים בלסת התחתונה הקדמית ולהשוות את הדירוגים האובייקטיביים ותוצאות הדיווח של המתרחפים לתוצאות קליניות ורדיולוגיות. המחקר נערך באמצעות בדיקה רטרוספקטיבית של רשומות המחלקה לכירורגיה אורלית (באוניברסיטה הרפואית של וינה, אוסטריה) על מנת לאתר מתרחפים שטופלו על ידי שתלי שן בודדת (Biocare Nobel) הממוקמת באזור הקדמי בלסת התחתונה (חותכות תחתונות, ניבים ומלתעות ראשונות). למתרחפים נקבעו פגישות לבדיקות מעקב בין השנים 2008–2011. בזמן ניתוח השתלים נע גיל המתרחפים בין 16 ל-77 שנה. תקופת המעקב הייתה 8–150 חודשים (חציון: 37 חודשים). תשעה מתרחפים (שלוש נשים ושישה גברים) היו מעשנים (21 אחוזים). הסיבות לאובדן השיניים כללו אפליזיה (44 אחוזים), כישלון טיפולי שורש (28 אחוזים), שבר (12 אחוזים), מחלת החניכיים (7 אחוזים) ועששת (2 אחוזים). החוקרים ביצעו הערכה אסתטית של 43 שתלי שן בודדת באזור הקדמי של הלסת התחתונה ב-15 נשים ו-28 גברים, תוך שימוש במדדים אסתטיים (ציון PES = הממד האסתטי הוורוד, PI = מדד הפפילה, SES = הממד האסתטי הסובייקטיבי) ובדירוגים הסובייקטיביים של המתרחפים לגבי הסקאלה החזותית האנלוגית (VAS). כמו כן נבדקה השפעתם של פרמטרים קליניים ורדיולוגיים (מידות השתל והכתר, עומק כיס, דימום כתוצאה מבדיקת מחדר, רובד, רירית קרטינית, רמת העצם השולית והמרחק לשיניים הסמוכות). האסתטיקה של השתלים דורגה כמשביעת רצון ($PES \geq 10$) ב-42 אחוזים מהשתלים, בהשוואה לשיעור שביעות הרצון של המתרחפים, שעמד על 87 אחוזים. הקורלציה בין המדדים האובייקטיביים הייתה משמעותית מאוד ($P \geq 0.001$). עם זאת, לא נמצא קשר לדירוגים הסובייקטיביים של המתרחפים. סוג השיקום הפרותטי (כתר אחד לעומת כתרים כפולים), הרוחב המזוי-דיסטלי של הכתר כמו גם האורך האנטומי של הכתר, השפיעו באופן משמעותי על המדדים האסתטיים. את השיפוט של המתרחפים, לעומת זאת, לא ניתן היה לקשור לכל גורם חיזוי כלשהו. מסקנת מחברי המאמר היא, כי שביעות הרצון הסובייקטיבית של המתרחפים מהאסתטיקה של שתל באזור הקדמי של הלסת התחתונה מחוסרת השיניים באופן חלקי היא גבוהה, אך קשה לחזות או לכמת אותה באופן אובייקטיבי.